

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 90/09-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť M. K., P., zastúpenej advokátkou JUDr. L. F., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 23 Er 663/05 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Er 663/05 porušil základné právo M. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 23 Er 663/05 z 1. decembra 2008 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. M. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 289,74 € (slovom dvestoosemdesiatdeväť eur a sedemdesiatštyri centov), ktorú je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. L. F. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 90/09-17 z 24. februára 2009 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť M. K., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Er 663/05.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka podaním z 25. augusta 2009 a zároveň aj okresný súd v stanovisku zo 6. augusta 2009 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že na základe právoplatného uznesenia okresného súdu sp. zn. 8 C 373/01 z 25. januára 2005 boli E. Č. a P. Č. (ďalej aj „povinní“) zaviazaní zaplatiť sťažovateľke istinu 748 000 Sk, úroky z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 2. júna 2001 do zaplatenia a trovy konania 17 500 Sk. Keďže povinní splnili platobné povinnosti vyplývajúce z uznesenia iba v minimálnom rozsahu, sťažovateľka ako oprávnená požiadala 6. apríla 2005 súdneho

exekútora Mgr. E. F. (ďalej len „exekútor“) o vykonanie exekúcie. Následne 4. septembra 2006 udelila exekútorovi písomný súhlas s vykonaním exekúcie predajom spoluvlastníckeho podielu P. Č. vo výške 11/24 k pozemkovým nehnuteľnostiam ležiacim v kat. úz. V. zapísaným na liste vlastníctva č. 5769. Upovedomením o spôsobe vykonania exekúcie sp. zn. Ex 61/05 z 11. septembra 2006 exekútor rozhodol, že sa exekúcia vykoná predajom spoluvlastníckeho podielu uvedených nehnuteľností. Exekútor potom 30. apríla 2007 vydal dražobnú vyhlášku s termínom dražby 4. júna 2007 o 9.00 h na adrese exekútorského úradu. Uviedol tiež, že najnižším podaním je suma 3 961 Sk, teda hodnota draženého podielu 11/24 zistená znaleckým posudkom znalkyne Ing. K. U. z 13. apríla 2007. Podielový spoluvlastník Ing. J. D. (ďalej len „Ing. D.“) zložil 18. mája 2007 sumu 3 961 Sk exekútorovi na účel uplatnenia svojho spoluvlastníckeho predkupného práva. Sťažovateľka prípisom z 22. mája 2007 vzala späť svoj súhlas s odpredajom nehnuteľností a zároveň požiadala, aby bol určený termín dražby z tohto dôvodu zrušený. Opatrením exekútora sp. zn. Ex 61/05 z 24. mája 2007 bola dražba zrušená na základe späťvzatia súhlasu sťažovateľky s predajom nehnuteľností. Exekútor vrátil 25. mája 2007 Ing. D. sumu 3 961 Sk poštou. Ing. D. 21. októbra 2008 prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil okresnému súdu podanie, ktorým s poukazom na skutočnosť, že ako podielový spoluvlastník zaplatil exekútorovi 18. mája 2007 sumu 3 961 Sk, a tak si uplatnil svoje predkupné právo, požaduje, aby okresný súd vyslovil, že nadobudol vlastníctvo k spoluvlastníckemu podielu P. Č. Napokon uznesením okresného súdu sp. zn. 23 Er 663/05 z 1. decembra 2008 bolo schválené nadobudnutie vlastníckeho práva k podielu 11/24 P. Č. v prospech Ing. D., ktorý využil ako podielový spoluvlastník svoje predkupné právo a sumu 3 961 Sk zaplatil exekútorovi v hotovosti. Proti tomuto uzneseniu nie je v zmysle § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku prípustné odvolanie.

Podľa názoru sťažovateľky uvedeným uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru, keďže okresný súd rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ďalej ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, a napokon nebol ani podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, pričom účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Uvedené porušenia práv vidí sťažovateľka v týchto konkrétnych okolnostiach:

Okresný súd schválil nadobudnutie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu P. Č. v zmysle ustanovenia § 166 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktoré nadobudlo účinnosť až po začatí exekučného konania, a preto jeho aplikácia bola v danom prípade vylúčená. Okresný súd teda konal o schválení nadobudnutia vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu dlžníka v prospech jedného zo spoluvlastníkov aj napriek tomu, že rozhodovanie o tejto veci do nadobudnutia účinnosti zákona č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nepatrilo do právomoci súdov.

Dražobná vyhláška v rozpore s ustanovením § 141 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku nebola doručená všetkým spoluvlastníkom dražených nehnuteľností, lebo jeden zo spoluvlastníkov – J. M. zásielku zaslanú do vlastných rúk neprevzal z dôvodu úmrtia. Preto bolo povinnosťou exekútora doručiť dražobnú vyhlášku jeho dedičom, čo sa však nestalo. Tým bola dedičom odňatá možnosť konať v exekučnom konaní a využiť svoje predkupné právo na dražený spoluvlastnícky podiel.

Okrem už spomínanej skutočnosti, podľa ktorej postup v zmysle § 166 ods. 3 Exekučného poriadku prichádzal do úvahy iba v exekučných konaniach začatých najskôr 1. septembra 2005, za porušenie označených práv treba považovať aj skutočnosť, že okresný súd rozhodol bez toho, aby niektorý z účastníkov exekučného konania, prípadne exekútor podali návrh na začatie konania. Preto konanie okresného súdu je postihnuté vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Postup a uznesenie okresného súdu nemôže obstať ani vo svetle skutočnosti, že exekútor nespísal zápisnicu o nadobudnutí vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu, ale naopak, 24. mája 2007 zrušil dražbu z dôvodu späťvzatia súhlasu sťažovateľky s predajom

nehnutelností. Aj keby exekútor nebol dražbu z tohto dôvodu zrušil, aj tak by bol povinný zrušiť ju pre nedoručenie dražobnej vyhlášky jednému zo spoluvlastníkov. Okresný súd sa s týmito skutočnosťami vôbec nevysporiadal.

Okresný súd neskúmal skutočnosť, či niektorý iný spoluvlastník nezložil sumu rovnajúcu sa najnižšiemu podaniu, o čom okresný súd nemohol mať vedomosť, lebo exekútora o poskytnutie tejto informácie nepožiadala a exekútor mu túto informáciu ani neposkytol.

Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. augusta 2005 neupravoval, kto je oprávnený podať žiadosť o schválenie nadobudnutia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu súdom. Neexistuje zákonná opora ani pre postup okresného súdu, ktorý schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu.

Sťažovateľka osobitne zdôrazňuje, že hoci Ing. D. cenu spoluvlastníckeho podielu vo výške 3 961 Sk exekútorovi zaplatil, po zrušení dražby však exekútor celú sumu z dôvodu zrušenia dražby vrátil. Znamená to, že okresný súd schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu bez toho, aby bola príslušná suma uhradená.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23 Er 663/05 s tým, aby bolo uznesenie z 1. decembra 2008 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

Hoci ústavný súd vyzval okresný súd, ako aj Ing. D., aby sa k sťažnosti vo veci samej vyjadrili, nestalo sa tak. Ing. D. okrem toho požiadala aj o predloženie dôkazu o tom, že sumu 3 961 Sk, ktorú mu exekútor v máji 2007 vrátil z dôvodu zrušenia dražby, znova exekútorovi zaplatil (pravdepodobne v októbri 2008). Prípisom advokáta JUDr. P. Č., P. (ďalej len „JUDr. Č.“), z 24. júla 2009 (bez splnomocnenia od Ing. D.) bol v reakcii na túto požiadavku ústavnému súdu predložený prípis exekútora JUDr. Č. zo 17. júla 2009.

II.

Z návrhu sťažovateľky na vykonanie exekúcie adresovaného exekútorovi vyplýva, že je datovaný 6. apríla 2005. Z návratky poštovej listovej zásielky vyplýva, že návrh prevzal exekútorský úrad, avšak bez označenia dátumu.

Z prípisu právnej zástupkyne sťažovateľky zo 4. septembra 2006 adresovaného exekútorovi vyplýva, že sťažovateľka súhlasí s vykonaním exekúcie spoluvlastníckeho podielu P. Č. vo výške 11/24 nehnuteľností ležiacich v kat. úz. V. zapísaných na liste vlastníctva č. 5769.

Z upovedomenia exekútora o spôsobe vykonania exekúcie sp. zn. Ex 61/05 z 11. septembra 2006 vyplýva, že exekúcia bude vykonaná predajom už uvedeného spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností.

Z dražobnej vyhlášky exekútora sp. zn. Ex 61/05 z 30. apríla 2007 vyplýva, že dražba sa vykoná 4. júna 2007 o 9.00 h na exekútorskom úrade exekútora v P., pričom najnižšie podanie je určené sumou 3 961 Sk.

Z návratky poštovej listovej zásielky do vlastných rúk vyplýva, že adresát Ing. J. M. dražobnú vyhlášku neprevzal, keďže zomrel.

Z prípisu právnej zástupkyne sťažovateľky exekútorovi z 22. mája 2007 vyplýva, že sťažovateľka berie späť svoje súhlasné stanovisko s odpredajom nehnuteľností, nesúhlasí s týmto odpredajom a žiada z uvedeného dôvodu termín dražby zrušiť.

Z prípisu exekútora sp. zn. Ex 61/05 z 24. mája 2007 vyplýva, že zrušuje dražbu nehnuteľností na základe späťvzatia (odvolania) súhlasu s predajom nehnuteľností sťažovateľkou z 22. mája 2007.

Z podacieho lístka poštového peňažného poukazu vyplýva, že 25. mája 2007 exekútor poukázal Ing. D. sumu 3 961 Sk poštou.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 Er 663/05 z 1. decembra 2008 vyplýva, že sa schvaľuje nadobudnutie vlastníckeho práva pre Ing. D. k spoluvlastníckemu podielu 11/24 z nehnuteľností ležiacich v kat. úz. V. zapísaných na liste vlastníctva č. 5769. Dňa 21. októbra 2008 Ing. D. prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil okresnému súdu podanie, z ktorého vyplýva, že ako podielový spoluvlastník zložil v hotovosti u exekútora 18. mája 2007 sumu 3 961 Sk ako hodnotu spoluvlastníckeho podielu, a tak si uplatnil svoje práva v spojení s ustanovením § 166 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Z podania a exekučného spisu ďalej vyplýva, že exekútor 24. mája 2007 zrušil v predmetnej exekučnej veci dražbu nehnuteľností s poukazom na späťvzatie súhlasu s predajom nehnuteľností zo strany sťažovateľky prípisom z 22. mája 2007 doručeným exekútorovi 23. mája 2007. V súlade s právnou úpravou preto Ing. D. požaduje, aby okresný súd postupoval v súlade s ustanovením § 166 ods. 3 Exekučného poriadku. Zároveň poukazuje aj na ustálenú prax súdov (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cto 47/03 z 30. novembra 2004 a sp. zn. M Cdo 46/03 z 24. novembra 2004). Podľa zistenia z exekučného spisu sťažovateľka 6. septembra 2006 udelila súhlas s vykonaním exekúcie predajom nehnuteľností. Exekútor vydal dražobnú vyhlášku 30. apríla 2007, pričom táto bola doručená osobám, orgánom a úradom podľa § 141 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005. Ing. D. zložil sumu 3 961 Sk exekútorovi 18. mája 2007. Suma tvorila najnižšie podanie podľa dražobnej vyhlášky a v zmysle znaleckého posudku znalkyne Ing. K. U. z 13. apríla 2007. Späťvzatie súhlasu sťažovateľky s predajom nehnuteľností bolo exekútorovi doručené 23. mája 2007. Podľa § 238 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. To znamená, že ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4 a § 145 ods. 1 Exekučného poriadku sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005. Podľa § 166 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 na exekúciu predajom spoluvlastníckeho podielu na hnutelnej veci alebo na nehnuteľnosti sa použijú ustanovenia o exekúcii predajom hnutel'nych vecí

a nehnuteľností. O vykonaní exekúcie upovedomí exekútor ostatných spoluvlastníkov. Spoluvlastník veci, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve, môže zabrániť predaju veci, ak najneskôr do začiatku dražby zloží u exekútora v hotovosti alebo šekom na účet exekútora sumu vo výške podielu, ktorý sa má vydražiť. Ak sa tak stane, exekútor s touto sumou naloží ako s výťažkom predaja. Podľa § 136 ods. 3 Exekučného poriadku súhlas s predajom nehnuteľností môže oprávnený odvolať alebo podať návrh na zastavenie exekúcie len do uverejnenia dražobnej vyhlášky. Zložením sumy vo výške podielu, ktorý sa má vydražiť, najneskôr do začiatku dražby u exekútora prechádza na tohto spoluvlastníka vlastnícke právo k draženému podielu. Nejde o prevod vlastníckeho práva na základe zmluvy medzi spoluvlastníkom a povinným, alebo medzi spoluvlastníkom a súdom, ale o prechod vlastníckeho práva na základe iných skutočností stanovených zákonom (§ 132 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Aj keď Exekučný poriadok ani v znení účinnom do 31. augusta 2005 neupravoval procesný postup exekučného súdu v tomto prípade nadobudnutia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu, v záujme právnej istoty účastníkov exekučného konania, no najmä z praktických dôvodov zabezpečenia zápisu zmeny vlastníckych vzťahov v katastri nehnuteľností je potrebné, aby exekučný súd vydal o tejto skutočnosti rozhodnutie obsahujúce náležitosti nevyhnutné pre zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a deklarujúce prechod (nadobudnutie) vlastníckeho práva k draženému podielu, prípadne rozhodnutie schvaľujúce úkon spoluvlastníka. Ustanovenie § 136 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku síce zakazuje oprávnenému odvolať súhlas s predajom nehnuteľností po uverejnení dražobnej vyhlášky, avšak na druhej strane oprávnený je za porušenie zákazu odvolať súhlas sankcionovaný len tým, že má povinnosť hradiť trovy vzniknuté v súvislosti s prípravou dražby. Uvedené však nemá vplyv na skutočnosť, že v tomto exekučnom konaní došlo k splneniu všetkých podmienok potrebných na nadobudnutie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu v prospech podielového spoluvlastníka Ing. D.

Z príspisu JUDr. Č. z 27. októbra 2008 adresovaného exekútorovi vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že Ing. D. bola exekútorom v rozpore so zákonom vrátená ním zložená cena spoluvlastníckeho podielu P. Č. v zmysle znaleckého posudku „*opätovne trvajúc v súlade s ustanovením § 166 a nasl. Exekučného poriadku Vám na účet Vášho*

exekútorského úradu z poverenia mandanta 3 961,- Sk (slovom: tritisíc deväťstošesťdesiatjeden slovenských korún), ako cenového vyjadrenie podielu povinného v zmysle znaleckého posudku Ing. K. U., znalca pre odbor poľnohospodárstvo, odvetvie Odhad poľnohospodárskej pôdy č. posudku 06/2007, zo dňa 13. 04. 2007“.

Z prípisu exekútora sp. zn. Ex 61/05 zo 17. júla 2009 adresovaného JUDr. Č. označeného ako „*Exekučné konanie Ex 61/05 – avízo o vrátení úhrady*“ vyplýva, že exekútor 17. júla 2009 poukázal v prospech účtu JUDr. Č. sumu 131,48 €, ktorá bola zrejme omylom zaslaná na účet exekútora. V predmetnom exekučnom konaní bolo 16. januára 2009 vrátené poverenie na vykonanie exekúcie, pretože okresný súd vydal poverenie pre iného exekútora.

Z katastra nehnuteľností prístupného na internete vyplýva, že spoluvlastnícky podiel P. Č. vo veľkosti 11/24 k nehnuteľnostiam v kat. úz. V. zapísaným na liste vlastníctva č. 5769 je v súčasnosti vedený ako vlastníctvo Ing. D., a to na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 Er 663/05 z 1. decembra 2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. I. ÚS 5/00, I. ÚS 164/04).

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Sťažovateľka okrem iných skutočností namieta, že hoci Ing. D. cenu spoluvlastníckeho podielu vo výške 3 961 Sk exekútorovi zaplatil, po zrušení dražby

exekútor celú sumu z dôvodu zrušenia dražby vrátil. Podľa sťažovateľky to znamená, že okresný súd schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu Ing. D. bez toho, aby bola príslušná suma uhradená.

Z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že po vydaní dražobnej vyhlášky s určením termínu dražby na 4. jún 2007 o 9.00 h Ing. D. 18. mája 2007 zložil exekútorovi sumu 3 961 Sk z dôvodu uplatnenia svojho spoluvlastníckeho predkupného práva. Práve táto suma bola totiž exekútorom označená ako najnižšie podanie v súvislosti s hodnotou draženého spoluvlastníckeho podielu P. Č. podľa znaleckého posudku. Sťažovateľka prípisom z 22. mája 2007 vzala späť svoj súhlas s odpredajom nehnuteľností a požiadala, aby bol určený termín dražby zrušený. Opatrením exekútora z 24. mája 2007 bola dražba zrušená na základe späťvzatia súhlasu sťažovateľky. Exekútor 25. mája 2007 platbu 3 961 Sk vrátil poštou Ing. D. Z listu JUDr. Č. z 27. októbra 2008 adresovaného exekútorovi, ktorého text je skomolený (pravdepodobne časť textu chýba), sa zdá pravdepodobné, že Ing. D. potom, ako mu exekútor v rozpore so zákonom vrátil ním zloženú cenu spoluvlastníckeho podielu P. Č. vo výške 3 961 Sk, túto sumu opätovne exekútorovi uhradil. Vyplýva to aj z prípisu exekútora zo 17. júla 2009 adresovaného JUDr. Č., ktorým avizuje, že 17. júla 2009 poukázal sumu 131,48 € (protihodnotu sumy 3 961 Sk), ktorá bola na účet exekútora zaslaná zrejme omylom. Poukazuje pritom aj na skutočnosť, že exekúciou sa zaoberá už iný exekútor.

Ďalej sa javí ako podstatné, že podielový spoluvlastník J. M. dražobnú vyhlášku neprevzal, keďže zomrel, pričom jeho dedičom zasielaná nebola.

Na základe vykonaného dokazovania sa zdá, že na jednej strane právoplatným uznesením okresného súdu bolo schválené nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu P. Č. pre Ing. D., no na druhej strane peňažná protihodnota spoluvlastníckeho podielu sa u exekútora nenachádza, a preto ani nie je k dispozícii pre sťažovateľku. Okresný súd síce konštatoval, že Ing. D. 18. mája 2007 sumu 3 961 Sk zložil u exekútora, avšak ďalšími pohybmi tejto platby sa už nezaoberal.

Zmyslom súdnej exekúcie je nútený výkon rozhodnutí rôznych orgánov, a to v prípadoch, keď povinná (zaviazaná) osoba dobrovoľne uloženú povinnosť neplní. Cieľom exekučného konania je teda, pokiaľ možno, úplné uspokojenie právoplatne priznanej pohľadávky oprávneného voči povinnému. Tento cieľ sleduje aj speňažovanie majetku povinného v prípadoch vymáhania peňažných pohľadávok. Preto v týchto prípadoch exekučný predaj majetku povinného nemá zmysel, ak výťažok z predaja nie je k dispozícii oprávnenému.

Zovšeobecnene povedané, taký postup exekútora a exekučného súdu, ktorým sa pri predaji majetku povinného v exekučnom konaní nezabezpečí, aby výťažok z predaja bol k dispozícii oprávnenému na uspokojenie (čiastočné uspokojenie) jeho vymáhanej pohľadávky, treba považovať za zásah do samej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v exekučnom konaní.

Na základe uvedených dôvodov došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Pokiaľ ide o ostatné uplatnené námietky sťažovateľky, tieto nemôžu znamenať porušenie jej označených práv. Skôr by šlo podľa obsahu týchto námietok o možnosť zásahu do práv povinných, resp. P. Č. ako vlastníka spoluvlastníckeho podielu. V prípade námietky, podľa ktorej dražobná vyhláška nebola doručená dedičom zomrelého spoluvlastníka J. M., pričom okresný súd vôbec neskúmal možnosť dedičov tiež zložiť sumu rovnajúcu sa najnižšiemu podaniu v rámci využitia predkupného práva spoluvlastníka, by išlo o zásah do práv dedičov J. M.

Uvedené námietky sa teda nejavia z pohľadu sťažovateľky ako relevantné. Je zároveň objektívnou skutočnosťou, že dedičia J. M. nedostali možnosť svoje zákonné predkupné právo využiť. Táto skutočnosť je vzhľadom na vyslovené porušenie práv sťažovateľky pre ďalšie rozhodovanie okresného súdu nepochybne právne významná.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Berúc do úvahy citované ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 23 Er 663/05 z 1. decembra 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Ďalej bude povinnosťou okresného súdu riadiť sa právnym názorom ústavného súdu.

Sťažovateľka požiadala o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej výške 438,57 €, a to za tri úkony po 115,90 €, tri režijné paušály po 6,95 €, ako aj 19 % daň z pridanej hodnoty vo výške 70,02 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke celkovú sumu 289,74 €, a to za dva úkony právnych služieb v roku 2009 (prevzatie a príprava zastupovania, sťažnosť) po 115,90 € a za dva režijné paušály po 6,95 €. Okrem toho prináleží aj 19 % dane z pridanej hodnoty z odmeny za úkony (nie teda z režijného paušálu) vo výške 44,04 € (bod 3 výroku nálezu).

Nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľky o priznanie odmeny za predloženie listinného dôkazu 10. februára 2009, pretože takéto podanie nemá charakter honorovateľného úkonu právnej služby.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2009